

Monika Puchalska - Migracje mieszkańców Podkarpacia do Niemiec. Źródła, przebieg i skutki.

Abstract

Migracja będąc stosunkowo prostym procesem polegającym na przestrzennym przemieszczaniu się ludności, stanowi w rzeczywistości fenomen niosący ze sobą różnorakie uwarunkowania i skutki. Mobilność ludności z województwa podkarpackiego nie jest zjawiskiem nowym, jednakże wejście Polski do Unii Europejskiej w zasadniczy sposób wpłynęło na dynamikę i intensywność strumieni migracyjnych mieszkańców Podkarpacia, ich preferencje w wyborze krajów docelowych, a także na zachowanie migrantów. Zjawiskiem nieodzownie towarzyszącym migracji jest transfer różnego rodzaju kapitałów: społecznych, ekonomicznych czy kulturowych, z którego czerpią korzyści kraje docelowe i ponoszą straty kraje pochodzenia.

Każda jednorazowo podjęta decyzja migracyjna niesie za sobą zmiany zarówno pozytywne jak i negatywne wpływające na funkcjonowanie gospodarstwa domowego czy rodziny powodując dezorganizację w coraz większych strukturach: społeczności lokalnej, gminy, regionu, dochodząc do całego województwa kraju wysyłającego czy kraju docelowego.

Całość zagadnień skupia się wokół funkcjonowania migranta jako jednostki na tle społeczno-ekonomicznych czynników wypychających z Podkarpacia oraz czynników przyciągających do Niemiec. Kompleksowe ujęcie procesu migracji mieszkańców Podkarpacia polega na prześledzeniu okresu od podjęcia decyzji migracyjnej, przygotowania do wyjazdu, poprzez pozostawanie na emigracji, próby integracji w nowym społeczeństwie, zmiany jakie zachodzą w migrancie, aż po podjęcie bądź brak decyzji o powrocie.

Szczególna uwaga poświęcona jest zagadnieniom związanym z podtrzymywaniem więzi z krajem pochodzenia i uczestnictwem w życiu społecznym w Niemczech, a także skutkom emigracji zarobkowej. Poruszane problemy z punktu widzenia jednostki dotyczą jej sytuacji społeczno-zawodowej, czy i w jakim stopniu migracja wpłynęła na awans bądź deprecjacje kwalifikacji, pogorszenie czy polepszenie stanu zdrowia oraz czy rozwoju, kontynuacji bądź zahamowania zjawisk patologicznych wśród migrantów takich jak: alkoholizm, narkomania, bezdomność czy prostytutka. Głównymi aspektami poruszonymi na poziomie gospodarstwa domowego i rodziny są problemy eurosieroctwa, II pokolenia emigrantów oraz sytuacja starzejących się rodziców migrantów (odwrócone eurosieroctwo). Istotnym zagadnieniem są również konsekwencje na poziomie społeczności lokalnej, które

dotyczą drenażu mózgów oraz wpływu transferów pieniężnych na zasobność migracyjnych gospodarstw domowych.

Słowa kluczowe: migracja, emigracja, Podkarpacie, patologia, eurosieroctwo, II pokolenie emigrantów, drenaż mózgów

Key words: migration, immigration, Podkarpackie Voivodeship, pathology, Euro-orphans, II immigrant generation, brain drain